

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการคุณภาพงานวิจัยของเครือข่ายสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่นเขตภาคเหนือ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การดำเนินงานมี 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสถานภาพ ศักยภาพ และการจัดการคุณภาพงานวิจัยของสถานศึกษาในเครือข่าย และการตรวจสอบประเมินเพื่อออกแบบจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการคุณภาพงานวิจัยของสถานศึกษาในเครือข่ายระยะที่ 2 การปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการคุณภาพงานวิจัยของสถานศึกษาในเครือข่าย โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการจัดการความรู้จากประสบการณ์ความสำเร็จเป็นระยะ ๆ ระหว่างดำเนินการ รวมทั้งมีการสังเคราะห์บทเรียนและปัจจัยความสำเร็จเพื่อการต่อยอดและขยายผล

การรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และ การใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยสถิติเชิงปริมาณ เช่น การหาค่าความถี่ ร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการสร้างข้อสรุป โดยการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ก. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการคุณภาพงานวิจัยของเครือข่ายสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่นเขตภาคเหนือ

1. สถานภาพ ศักยภาพของเครือข่ายสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่นเขตภาคเหนือ มหาวิทยาลัยราชภัฏและเครือข่ายองค์กรภาคีเขตภาคเหนือมีการพัฒนาเครือข่ายการวิจัยเพื่อท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น โดยมีเครือข่ายกับสถานศึกษาและองค์กรภาคีในพื้นที่เขตภาคเหนืออย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม ตั้งแต่ปี 2545 โดยมีการสร้างความมีส่วนร่วมกับกลุ่ม

ผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาเครือข่ายการจัดการงานวิจัยระหว่างหน่วยจัดการงานวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏและองค์กรท้องถิ่นเขตภาคเหนือ และการพัฒนาเครือข่ายการจัดการงานวิจัยบูรณาการศาสตร์เพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ปรากฏผลงานอย่างเป็นรูปธรรม

จุดเด่น สำคัญที่พบได้แก่ การที่มหาวิทยาลัยราชภัฏมีผู้บริหารงานวิจัยที่มีประสบการณ์การวิจัยเพื่อท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง มีผลงานเป็นที่ยอมรับของแหล่งทุนและมีเครือข่ายความร่วมมือกับแหล่งทุนและองค์กรภาคีต่อเนื่อง มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้บริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏและองค์กรภาคีสำหรับ **จุดที่ต้องพัฒนา** ที่สำคัญได้แก่ การขยายผลระบบการจัดการคุณภาพงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้เชื่อมโยงกับระบบประกันคุณภาพภายในขององค์กร โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาเพื่อให้สามารถปฏิบัติพันธกิจด้านการวิจัยและการสอน การบริการวิชาการ รวมทั้งพันธกิจอื่นให้เชื่อมโยงกับปัญหาของชุมชนท้องถิ่น ได้อย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการงานวิจัยของเครือข่ายสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมี 3 องค์ประกอบสำคัญได้แก่ 1) การประสานเครือข่ายกับองค์กรในพื้นที่ 2) วงจรการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และ 3) การพัฒนาการจัดการคุณภาพงานวิจัยเพื่อประกันคุณภาพองค์กรต่อเนื่องด้วยกระบวนการจัดการความรู้ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การประสานเครือข่ายกับองค์กรในพื้นที่ ประกอบด้วย การประสานเครือข่ายกับองค์กรภาคีในพื้นที่ใน 2 ประเด็นหลักคือ 1) เครือข่ายข้อมูลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคี และ 2) เครือข่ายการวิจัยของสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่น

2.2 วงจรการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยขั้นตอนหลักได้แก่ 1) การเรียนรู้ร่วมกับผู้มีประสบการณ์ความสำเร็จ 2) การสร้างข้อสรุปเชิงหลักการจากประสบการณ์ 3) การปฏิบัติด้วยตนเอง และ 4) การประเมินเพื่อใช้ผลยกระดับคุณภาพ

2.3 การพัฒนาการจัดการคุณภาพงานวิจัยเพื่อประกันคุณภาพองค์กรต่อเนื่องด้วยกระบวนการจัดการความรู้ในกลุ่มเครือข่าย เป็นการใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อการเสริมแรงผู้มีประสบการณ์ความสำเร็จและมีการแบ่งปันความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพให้กับผู้ที่ต้องการพัฒนาโดยผ่านเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการจัดการความรู้ในเครือข่ายเพื่อสะสมคลังความรู้จากประสบการณ์ความสำเร็จและคลังข้อมูลที่เป็นชุด โจทย์วิจัยเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการยกระดับคุณภาพการจัดการงานวิจัยเพื่อประกันคุณภาพองค์กรอย่างต่อเนื่องต่อไป

3. **ตัวชี้วัดและเกณฑ์ประเมินการจัดการงานวิจัยของสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่น** ผลการพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์เพื่อประเมินคุณภาพการจัดการงานวิจัยเครือข่ายสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่นโดยสรุปจำแนกออกเป็น 2 ส่วนคือ ตัวชี้วัด และเกณฑ์เพื่อประเมินคุณลักษณะนักจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการ และตัวชี้วัดและเกณฑ์ด้านการจัดการงานวิจัยขององค์กรที่ผู้เข้าร่วมโครงการรับผิดชอบ

ข. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

1. **ความเปลี่ยนแปลงของเครือข่ายสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่น** ผลการประเมิน โดยตัวชี้วัด และเกณฑ์เพื่อประเมินการบริหารจัดการที่ดีของเครือข่ายสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่นโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากความร่วมมือของคณะทำงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการวิจัยของเครือข่ายสถานศึกษาเป็นผู้รวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินจากการเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา ระบบบริหารจัดการงานวิจัยด้วยกระบวนการจัดการความรู้พบว่า สถานภาพการบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยของเครือข่ายสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่นนำแผนเชิงระบบในมิติด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตตามข้อมูลช่วงก่อนและหลังการพัฒนา มีการเปลี่ยนแปลงในทางบวกอย่างเป็นรูปธรรม

2. **คู่มือและเครื่องมือการจัดการงานวิจัยของสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่น** ประกอบด้วย 1) บทนำ 2) ระบบการบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่น 3) การประเมินตนเอง และใช้ผลปรับปรุงพัฒนา 4) ภาคผนวก

3. **ประสบการณ์ความสำเร็จและความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการ** โดยภาพรวมผู้ร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม และเห็นว่าผลการจัดกิจกรรมเสริมทุกครั้งบรรลุตามวัตถุประสงค์ในระดับมาก (เกินกว่าร้อยละ 90) และปรากฏผลที่เป็นประสบการณ์ความสำเร็จจากการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม กรณีตัวอย่างสำคัญได้แก่ความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการ และประสบการณ์ความสำเร็จจากการปฏิบัติจริง

ค. บทเรียน ปัจจัยความสำเร็จ และประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการสังเคราะห์ข้อค้นพบในส่วนที่เป็นบทเรียน ปัจจัยความสำเร็จ ประโยชน์และคุณค่าจากการวิจัย มีประเด็นสำคัญโดยสรุปดังนี้

1. **บทเรียนจากการดำเนินงานที่สำคัญได้แก่** 1) การใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการวิจัยและการจัดการคุณภาพงานวิจัย 2) การเชื่อมโยงระบบการจัดการงานวิจัยกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่น 3) กระบวนการพัฒนานุเคราะห์วิจัยที่เชื่อมโยงกับระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษา 4) กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 5) การสร้างเครือข่ายความ

ร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคที่เกี่ยวข้องที่ องค์การภาครัฐ องค์กรเอกชน องค์กรวิชาการ องค์กรภาคประชาชน 6) การบูรณาการงานวิจัยกับงานสอนและพันธกิจอื่น และ 7) การวิเคราะห์ปัญหาชุมชนแบบมีส่วนร่วม และการเชื่อมโยงสู่การใช้ประโยชน์

2. ปัจจัยความสำเร็จ ที่สำคัญได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ด้านการวิจัยและการพัฒนางานต่อเนื่องของผู้บริหาร 2) การบริหารจัดการแบบบูรณาการพันธกิจ และการทำงานแบบต่อยอดขยายผลจากทุนเดิมที่เป็นจุดแข็งขององค์กร 3) การมีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มีการจัดการความรู้พัฒนาต่อเนื่อง 4) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการมุ่งมั่นในการปฏิบัติจริงของผู้ร่วมเครือข่าย 5) ปัจจัยที่เกี่ยวกับนักจัดการงานวิจัยที่ร่วมโครงการ และ 6) การบริหารแบบมีส่วนร่วม และเน้นความสำคัญของผู้เกี่ยวข้อง

3. ประโยชน์และคุณค่าจากการดำเนินงาน ที่สำคัญคือ 1) เกิดแบบปฏิบัติที่ดีของการจัดการงานวิจัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่น 2) การเพิ่มประสิทธิภาพการวิจัยและการจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่น 3) การเกิดกลไกความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับสถานศึกษาและองค์กรภาคีอย่างเป็นรูปธรรมต่อเนื่อง 4) การเชื่อมโยงข้อมูลสถานการณ์ปัญหาจากพื้นที่ระดับตำบลเพื่อการใช้ประโยชน์ในการวิจัยและบริการวิชาการในสถานศึกษาและองค์กรภาคีอย่างต่อเนื่อง ทันต่อความเปลี่ยนแปลง และ 5) การเกิดเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดการความรู้เพื่อพัฒนางานวิจัยและการจัดการงานวิจัยของสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยได้ข้อสรุปประเด็นการอภิปรายผลเป็น 3 ประเด็นคือ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการคุณภาพงานวิจัยของเครือข่ายสถานศึกษา 2) ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการคุณภาพงานวิจัยของเครือข่ายสถานศึกษา 3) การผนึกกำลังกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาพื้นที่และเชื่อมโยงระบบการจัดการคุณภาพงานวิจัยกับระบบประกันคุณภาพภายใน

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการคุณภาพงานวิจัยของเครือข่ายสถานศึกษา ผลการวิจัยช่วยให้ได้รูปแบบการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกันสูง โดยพิจารณาจากผลของการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ร่วมโครงการต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่ (เกินร้อยละ 80) เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเป็นประโยชน์ เหมาะสม และเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้มีการศึกษาแนวคิดทฤษฎีทั้งจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากประสบการณ์ความสำเร็จของผู้มีประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง ซึ่งหลักการนี้ สอดคล้องกับแนวการกำหนดมาตรฐานหรือสิ่งที่พัฒนาเพื่อให้ได้

มาตรฐานตามแนวคิดของสแตกและเดนนี่(Stake and Denny. 1973:341-342) นอกจากนี้ ผลการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการคุณภาพงานวิจัยของเครือข่ายสถานศึกษา ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ยังสอดคล้องทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของโคลบ(David A. Kolb, 1984, no page: อ้างอิงถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2546 หน้า 107)

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการจัดการคุณภาพงานวิจัยของเครือข่ายสถานศึกษา ผลในส่วนนี้พบว่ามีความเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างก่อน และหลังการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการคุณภาพงานวิจัยของเครือข่ายสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่น นอกจากนี้ยังพบว่าเมื่อเครือข่ายสถานศึกษาในพื้นที่ซึ่งทดลองนำระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยไปปฏิบัติ ช่วยให้สามารถพัฒนาระบบจัดการคุณภาพงานวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการประกันคุณภาพภายในได้อย่างเป็นระบบ ตัวอย่างประโยคที่สนับสนุนข้อสังเกตในส่วนนี้ได้แก่

“...ช่วงเริ่มเข้าร่วมโครงการนี้ ค่อนข้างกับคำว่าบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการ...ตอนนั้นมันลังเลใจว่าจะมีผลร่วมกิจกรรมต่อเนื่องหรือไม่...มาตอนนี้ชัดเจนเลยว่ากิจกรรมที่เครือข่ายจัดขึ้นล้วนเป็นเรื่องที่ช่วยให้ทำงานปกติได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น...ที่สำคัญคือช่วยให้เรียนรู้ทั้งการวิจัยและกระบวนการจัดการงานวิจัยเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาที่ร่วมโครงการคนหนึ่ง)

“...มาประชุมวันนี้ได้ประโยชน์มาก ได้เรียนรู้วิธีการพิจารณาและเสนอแนะเพื่อพัฒนาโครงการวิจัยให้สมบูรณ์ขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ทั้งของตนเองและสามารถช่วยเพื่อนที่มาให้ช่วยดูเพื่อปรับปรุงโครงการวิจัยได้อย่างมั่นใจ...”

(ผู้ร่วมโครงการจากสถานศึกษาคนหนึ่ง)

3. การฝึกกำลังกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาพื้นที่ และเชื่อมโยงระบบการจัดการคุณภาพงานวิจัยกับระบบประกันคุณภาพภายใน ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการคุณภาพงานวิจัยของเครือข่ายสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่น พบว่ามีการเชื่อมโยงข้อมูลสถานการณ์ปัญหาของชุมชนเพื่อใช้ในการจัดการงานวิจัยเพื่อให้ได้โจทย์วิจัยเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งช่วยให้สถานศึกษามีการวิจัยพัฒนานวัตกรรม องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ทั้งในส่วนของจัดการศึกษาและส่งผลต่อการพัฒนาพื้นที่ โดยมีการร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคีไปพร้อมกัน ซึ่งเป็นการจัดการงานวิจัยที่สอดคล้องตามกลยุทธ์การวิจัยที่ว่าด้วยการส่งเสริมความเข้มแข็ง และยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พุทธศักราช 2551-2553 (ฉัตรนภา พรหมมา 2553 : 8-14)

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำระบบบริหารการจัดการคุณภาพงานวิจัยไปใช้ เนื่องจากผลการวิจัยช่วยให้ระบบบริหารการจัดการคุณภาพงานวิจัยพร้อมคู่มือและเครื่องมือที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผ่านการพัฒนาด้วยวิธีการที่เป็นระบบ เป็นที่ยอมรับร่วมกันสูงในกลุ่มผู้ที่มีประสบการณ์ทดลองใช้และผู้เกี่ยวข้อง จึงควรนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยควรมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทและคำนึงถึงปัจจัยเอื้อต่อความสำเร็จที่เป็นผลจากการศึกษาครั้งนี้

2. การพัฒนาคู่มือเครื่องมือและตัวชี้วัดเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัย เนื่องจากคู่มือและเครื่องมือ รวมทั้งตัวชี้วัดและเกณฑ์เพื่อการบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ได้จากผลการสังเคราะห์ความรู้จากประสบการณ์การปฏิบัติงานบนพื้นฐานของบริบทและปัจจัยสนับสนุนทั้งด้านบุคลากรที่มีประสบการณ์ การให้การสนับสนุนจากผู้บริหาร ความมุ่งมั่นของผู้ปฏิบัติและการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่มีประสบการณ์ความสำเร็จที่มีลักษณะเฉพาะ ดังนั้นในการนำผลการวิจัยส่วนนี้ไปใช้จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงบริบทและมีการปรับปรุงโดยใช้ข้อมูลจากการประเมินทบทวนการปฏิบัติเพื่อการยกระดับคุณภาพต่อเนื่อง สอดคล้องกับบริบทขององค์กร

3. การพัฒนาเครือข่ายการวิจัยของสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่น โดยมีความร่วมมือกับองค์กรภาคีในพื้นที่ ที่มีการสร้างกลไกให้บูรณาการพันธกิจขององค์กรอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยในส่วนนี้ เป็นบทเรียนและปัจจัยความสำเร็จจากการวิจัยพบว่า ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ได้ผลดีต้องมีเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรภาคีในพื้นที่ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ดังนั้นในการนำผลการวิจัยไปใช้จึงควรคำนึงถึงปัจจัยเงื่อนไขในส่วนนี้ โดยควรส่งเสริมให้สถานศึกษาและองค์กรภาคีมีเครือข่ายความร่วมมือกันจัดการงานวิจัยที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายพันธกิจองค์กร

ข. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรเร่งรัดให้มีการประสานนโยบาย และแผนการจัดการศึกษาเพื่อเป็นฐานการพัฒนาท้องถิ่นทุกระดับอย่างเป็นรูปธรรม ข้อค้นพบในส่วนที่เป็นบทเรียนจากการศึกษาคั้งนี้ ชี้ชัดว่า การส่งเสริมให้สถานศึกษามีการจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดประสบการณ์ความสำเร็จที่เป็นฐานของการพัฒนาโดยเฉพาะการจัดทำวิจัยพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สั้และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตของผู้เรียนและขยายสู่ชุมชนที่มีสุขภาวะแลธารเป็นเมืองน่าอยู่น่าเที่ยวของพื้นที่ระดับตำบลอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการเชื่อมโยงเครือข่ายการปฏิบัติงานกับองค์กรภาคีทุกภาคส่วน ทุกสังกัดอย่างจริงจัง ดังนั้นผู้บริหารทุกระดับตั้งแต่ระดับประเทศ ถึงระดับพื้นที่ได้แก่ ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล ควรเร่งรัดให้มีการประสานนโยบายและแผนการจัดการศึกษาให้เป็นฐานการพัฒนาพื้นที่อย่างจริงจังและมีกลไกการทำงานที่เป็นวัฒนธรรมองค์กร

2. กระทรวงศึกษาธิการ และผู้บริหารองค์กรการศึกษาทุกระดับควรเร่งรัดให้มีการกำหนดนโยบายเร่งรัดที่มุ่งเน้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีระบบส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการปฏิบัติงาน โดยใช้อุดมการณ์ในการทำงานอย่างเต็มศักยภาพเพื่อประสิทธิภาพในการพัฒนากำลังคนในชุมชนท้องถิ่นในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย โดยมีระบบการสร้างแรงจูงใจในการทำงานในลักษณะผนึกกำลังกับองค์กรในพื้นที่จัดการศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตสร้างการเรียนรู้ที่ช่วยให้คนพึ่งตนเองได้ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. องค์กรท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะองค์กรปกครองท้องถิ่น สถานศึกษาในชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรมีนโยบายให้บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติการกิจเชิงบูรณาการที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัญหาและความต้องการของชุมชนในพื้นที่เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดให้มีกลไกการประสานความร่วมมือกับองค์กรภาคีทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน และภาควิชาการอย่างเป็นระบบมีกลไกขับเคลื่อนต่อเนื่อง โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแกนกลางในการประสานความร่วมมือที่มีระบบการส่งเสริมสนับสนุนองค์กรภาคีที่มีผลงานเด่นเชื่อมโยงกับเครือข่ายให้มีวิญญ์และกำลังใจในการปฏิบัติงานเชิงรุกเพื่อเป็นต้นแบบในการต่อยอดขยายผลอย่างเป็นรูปธรรม

ค. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยพัฒนาฐานข้อมูลชุด โจทย์วิจัยปฏิบัติการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับปัญหาของชุมชนเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของสถานศึกษาโดยความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคีในพื้นที่ เพื่อให้ได้ชุด โจทย์วิจัยที่สนองต่อความต้องการของพื้นที่และมีการใช้ประโยชน์อย่างเป็นวัฒนธรรมองค์กร

2.ควรส่งเสริมให้มีการวิจัย โดยนำชุดโจทย์ที่เป็นกรณีตัวอย่างจากผลการศึกษารั้งนี้ไป
ดำเนินการ

3.ควรส่งเสริมให้มีการวิจัยพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้หลักสูตร สื่อการเรียนรู้ ที่สนอง
ต่อปัญหาของพื้นที่ โดยความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กร
ภาคี ทั้งระดับจังหวัด และภูมิภาค เพื่อให้มีการนำสู่การใช้ประโยชน์ที่สนองต่อปัญหาความต้องการของ
บริบทที่มีการปรับปรุงให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อการพัฒนากำลังคนที่ใช้ประโยชน์ได้จริง
อย่างต่อเนื่อง